

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

Aen-Merckinghe Op de Ketterije der Hemero-Baptisten.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

AEN-MERCKINGHE

Op de Ketterije der Hemero-Baptisten.

D, Cabeljau pag. 56r.

Vande Hemero-Baptisten, seyd hy/ schrijft Epiphanius *Heresi* 17. dat sy daghelijcks ghewasschen wierden, niet tot reyninghe des lichaems, maer om de sonden: Inde Roomsche Kercke doet een ieder mede soor: Sy besprenghen, ende wasschen haer daghelijcks met wywater tot reyninghe der verghevelijcker sonden.

Catholijcke andwoorde.

Ick byaghe van D. Cabeljau, wat dit booz een Secte gheweest is? Joodsche/ of Christene?

Seght hy Christene? hy wordt overtuoght van contrarie/ dooz de Oudt-vaders/ de welke haer stellen inde lijst der Joodsche secten/ soo als men kan sien by den H. Isidorus *lib. 8. Origin. cap. 4.* ende den H. Joannes Damascenus *de Haresibus* Ende namelijck oock by den H. Epiphanius, die wel duydelijck seyd: Dat sy alle de selve leeringhen hadden met de Schrift-gheleerden, en Phariseen.

Bekent van D. Cabeljau, dat het een Joodsche Secte was/ over-een-komende in alles met de Schrift-gheleerden, en Phariseen? wat noode dit te beantwoorden? want de sake wijst haer selven uyt/ dat wy aen haer gheensins ghelijck en sijn.

Leest waer 'ghene ghelept wordt vande Phariseen *Matth. 15.* ende *Marci 7.* daer sult ghy leeren wat dit wasschen der Hemero-Baptisten gheweest is: Namelijck / Niet te eten met onghe wasschen handen, op dat sy niet en souden besmet worden. **Tertweeden** / dickwils voor den eten hare handen te wasschen, ende ghedoopt te worden als sy vande marckt quamen

¶

men

men, hare bekers, potten, en bedden te wasschen, &c. waer op seer wel past de aenmerkinghe van den Dordrechtschen Bijbel Num 8. segghende / dat sy dit deden / om dat sy op de marckt met allerley soorten van menschen als Heydenen, ende andere, handelden, ende andere dinghen aenraeckten, waer door sy meynden ontreynght te zijn,

Wat was mede het wasschen van de Joodsche Hemero-Baptisten, want soo Epiphanius seyd / Sy quamen in alles over-een met de Phariseen, oft soo Damascenus ghetuyght : Sy onderhielden alle d'instellinghen der Joden.

Alleen was in haer wasschen dit onderscheydt / dat sy meynden / dat den mensch niet en kost leven, ten zy dat hy daghelijcks ghewasschen wierde, ghelijck Epiphanius seght : oft dat niemant de onsterfelijkheid bekomen en kost, die niet daghelijcks ghedoopt, oft ghewasschen wierdt, soo als Damascenus ghetuyght / jae soo verre / dat sy heel hare lichamen, jae selfs hare kleederen, om haer te reynighen / daghelijcks wieschen, ghelijck Isidorus seght.

Wat dunckt u : waer't niet van noode / dat alle de kloeckste verstanden ghespannen stonden / ende studeerden / om dit wasschen der Hemero-Baptisten samen te knoopen met ons Wy-water : wat apparentie / oft wat schijn van over-een-komste? Soude D. Cabeljau ons Wy-water niet beter vergheliken hebben by het Wy-water / oft water der suyveringhe by de Joden ghebruyckelijck / ende van Godt gheapprobeert?

Seght my dan Domine Cabeljan. De enckele actie van wasschen / is die ketterisch gheweest inde Hemero-Baptisten, is die quaet gheweest / oft niet? soo jae? hoe wordt ghy dan gheexcuseert van ketterijde / als ghy u of smozghens opstaende / oft boorden eten wascht? soo niet? soo en zyn wy dan mede om het enckel besprengghen van water niet te berispen.

Seght my boozder : Is dan het wasschen der Hemero-Baptisten ketterisch gheweest / om dat sy haer

haer daghelijckx / sae dickwils dooz den dagh
waschten ? soo sae ? soo moet ghy dan oock dooz
ketterx houden / de ghene die haer daghelijckx
gaen wasschen in't badt van Aken, oft inde hitte
banden sonnet/daghelijckx swemmen. Soo niet?
soo en zjn wy dan mede niet te berispen/ om dat
wy ons daghelijckx/oft dickwils dooz den dagh
besprengghen met water.

Is het een / noch het ander berispelijck / soo
moet het dan noodtsakelijck op aenkomen / op
het ooghmerck / ende andere omstandigheden/
om de welcke / ende in de welcke/ het selve ghe-
daen wordt.

Du hebb' ick u bewesen uyt de Out-baders/sae
uyt de Schysfure / dat de Hemero-Baptisten dit
ooghmerck hadden in haer wasschen / om haer te
doen leven, soo Epiphanius sepdit / oft om haer on-
sterffelijck te maecten / soo Damascenus sepdit / oft
om haer te repuighen vande besmettinghen / die
sy meynen behaelt te hebben inden handel met
de heydenen /ende aenraken van andere dingen/
soo den Dordrechtchen Bijbel sepdit; ons ooghmerck
is gantschelijck verschillende van dit / Ergo wy
en zjn aen de Hemero-Baptisten niet ghelijck.

Seght ghy / dat dese ketterx haer wieschen
tot repuighen van hare sonden / ghelijck wy ons
besprengghen met wy water / tot repuighen van
berghebelijcke sonden.

Ick antwoorde datter wederom gheene ghe-
lijckenisse en is. Want

Ten eersten. Dese Secte leerde/dat sy met eene
wasschinghe alleen suyver wterden van alle son-
den / en dat sy waren sonder eenighe blecke :
Waerom oock Epiphanius sepdit : Indien ghy door
een wasschinghe alleen, heel ende gantsch suyver zijt,
wat noodt dan, soo dickwils te wasschen ? Noyt en
hebben de Catholijcken sedt sulckx gheleert/
raeckende het Wy-water / Ergo / hier in groot
verschil.

Ten tweeden, Dese Secte meynde dat sy niet en
kost

kost gherepnyght worden van sonden/ten zy dooz dat ghedurigh wasschen.

Wy ter contrarien segghen / dat wy wel konnen ghesuybert worden van sonden / al-hoe-wel wy ons niet en besprengghen met Wy-water.

Ten derden Sy hielden dit wasschen booz eene berhintenisse in conscientie/waerom sy oock/(oft de Phariséen, wiens leeringhen sy in alles volghden) de discipelen Christi berispeden / om dat sy hare handen niet en wieschen booz den eten houdende booz sonde/en groot quaedt/'tselbe nae te laten.

Wy/ter contrarien houden / dat het aen de Catholijcken vry staet/haer te besprengghen met Wy-water/oft het selbe te laten. Ergo hier wederom seer groot verschil.

Ten vierden, seght Epiphanius, dat dese hare wasschinghen, streden teghen de reden, ende teghen het ghebodt Godts.

Wy en kunnen gheen goddelijck ghebodt binden/teghen het welck ons Wy-water strijdt/ als oock niet dat het soude strijden teghen de reden: siet myn Tractaet van het Wy-water.

Indien dan D. Cabeljau alleen de ghelijckenisse precis hier in wilt stellen / dat ghelijck dese Joden haer wieschen tot repninghe van sonden/ alsoo wy oock ons besprengghen met Wy-water/ tot verghiffenisse van klepne sonden: Ick vinde hier wederom soo groot verschil / als tusschen dagh ende nacht. Want sy schreven de verghiffenisse der sonden toe aen het water alleen / ende aen de enckele wasschinghe/waerom oock Epiphanius seyd: Noch de heele zee, noch alle de rivieren en zijn ghenoeghsaem om alle uwe sonden uyt te wasschen. Wy ter contrarien berepfschen eenighe inwendighe actie des ghemoedts/'tzy heroutw/'tzy liefde Godts / 'tzy eenighe goede verhsichtighe tot Godt / aen de welke wy princiepalyck toeschryven / de verghiffenisse der sonden / ende aen het water / uyt kracht van de gheboden / die

Vande Ketterije van Marcion. 165
die de *H. Kercke* daer ober ghesproken heeft.
Ende alsoo blijven wy in alles gantschelijck
onghelijck aen de Hemero-Baptisten.

A E N - M E R C K I N G H E

Op de Ketterije van Marcion.

D. Cabeljau, pag. 561.

Marcion, seydt Epiphanius *Haresi* 42. heeft oock
toeghelaten dat de vrouwen moghen het doopsel
gheven. Ghelijck de Papisten mede approberen den Doop
vande vroet-vrouwen, in cas van versierde noodtsake-
lijckheydt.

Catholijcke andtwoorde.

Indien Epiphanius van dit doopen der vrouwen
ghewach maecht / waerom en stelt ons D. Cabeljau
sijn eyghen woorden niet voor? ick hebbe Epipha-
nius op die plaetse wel aendachtelijck ghelesen/
ende en hebbe daer anders niet konnen vinden/
als dat Marcion leerde / dat men bymael moest
ghedoopt worden / maer niet een woort / dat de
vrouwen souden ghedoopt hebben / verseyche dan
naerder aentwysinghe / oft sal D. Cabeljau moeten
beschuldighen van ontrouwicheydt in't citeren
van Epiphanius.

Doch naer veel soeckens / ben ick ten lesten ghe-
vallen in Damascenus, die my op den wegh heeft
gheholpen: want in de *Lijste* der ketterijen/
spreekt hy aldus:

De Vrouwen, seght hy / by de Marcionisten, worden
doorgaens, ende in't openbaer ghestelt om te doopen.

Is't dit *Domine Cabeljau*, dat ghy wilt segghen?
soo hebt ghy inder waerheydt / groot onghelijck/
van ons aen de Marcionisten ghelijck te maken.

A 3

Wat